

Selvitys Hartolan kunnan varhaiskasvatuksen nykytilasta ja katsaus tulevaan

Raportti 26.3.2026

Vertikal Oy

Simo Pokki, Pirjo Kosonen, Janne Pulkkinen

Lähtökohtia

Hartolassa varhaiskasvatuksen toimintaympäristö muuttuu:

- Lasten määrä vähenee ja henkilöstövaihdokset lisääntyvät eläkepoistuman myötä. Toisaalta osallistumisasteen voidaan olettaa kasvavan.

Kunta tarvitsee kokonaisarvion nykytilasta sekä konkreettiset, kustannusvaikutuksin perustellut vaihtoehdot, joilla:

- turvataan palvelun laatu ja turvallisuus
- varmistetaan riittävä ja oikea-aikainen resursointi
- ohjataan kustannustehokkuuteen
- pyritään vahvistamaan Hartolan pito- ja vetovoimaa

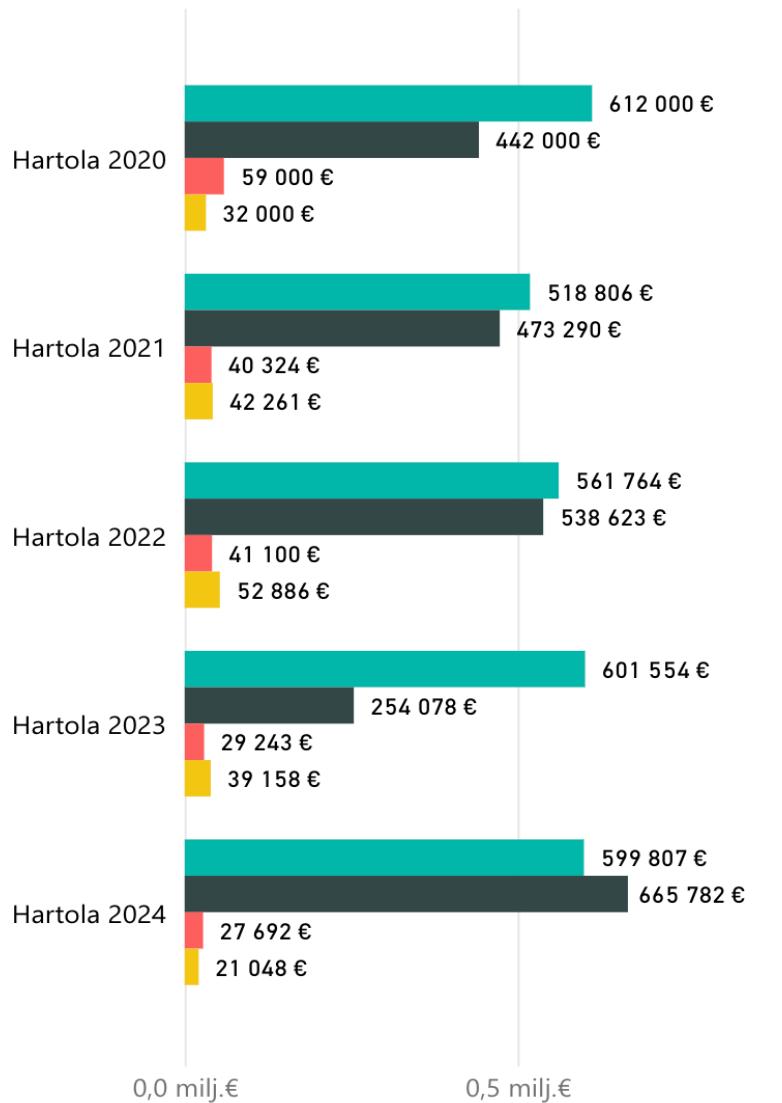
Selvityksen tulokset

Hartola saa päätöksenteon tueksi
tulevaisuuspolun lähivuosien
kehittämiseksi :

- kustannusvaikutukset
- suositukset toteutuksen vaihtoehtoista
- riskiarvion

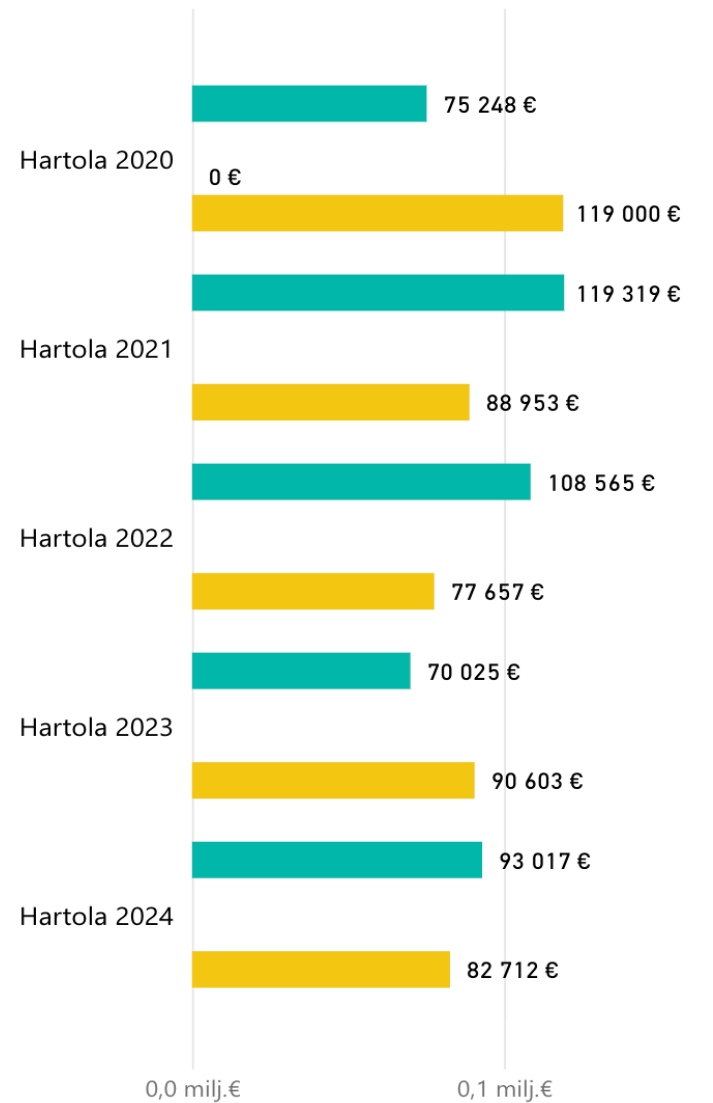
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstömenot, muut menot ja maksutuotot ?

● Henkilöstömenot ● Muut menot ● Maksutuotot ● Tuet ja avustukset (tulot)

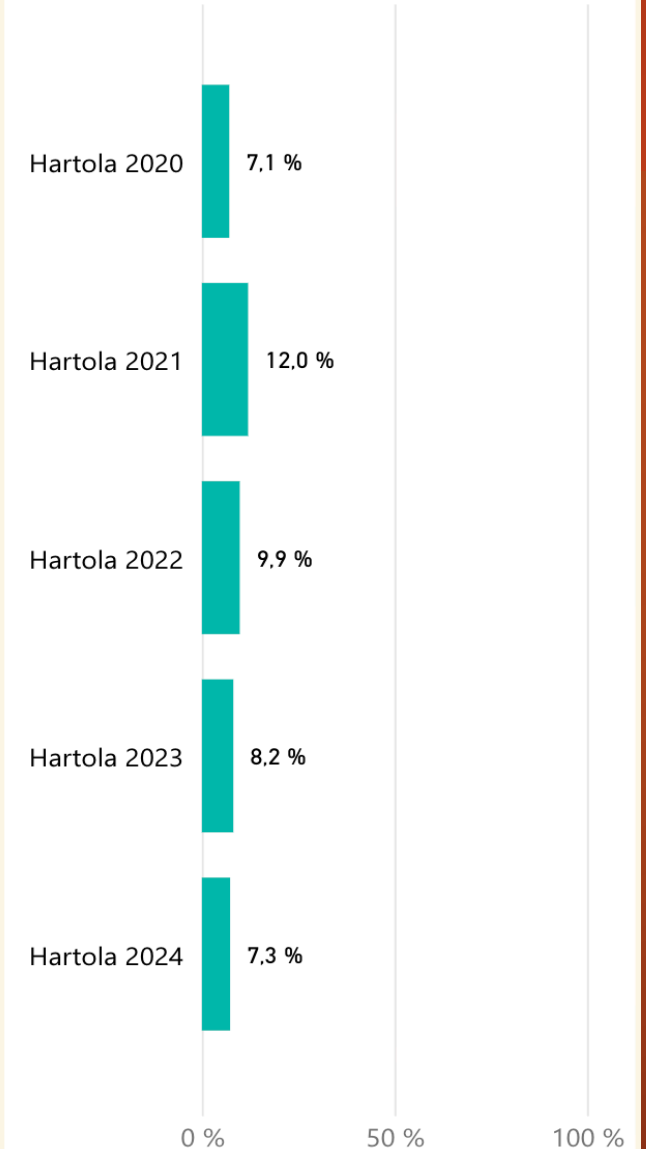

Kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, palvelusetelimenot ja asiakaspalvelujen ostot

● Kotihoidon tuki ● Yksityisen hoi... ● Palveluseteli... ● Asiakaspalvel...

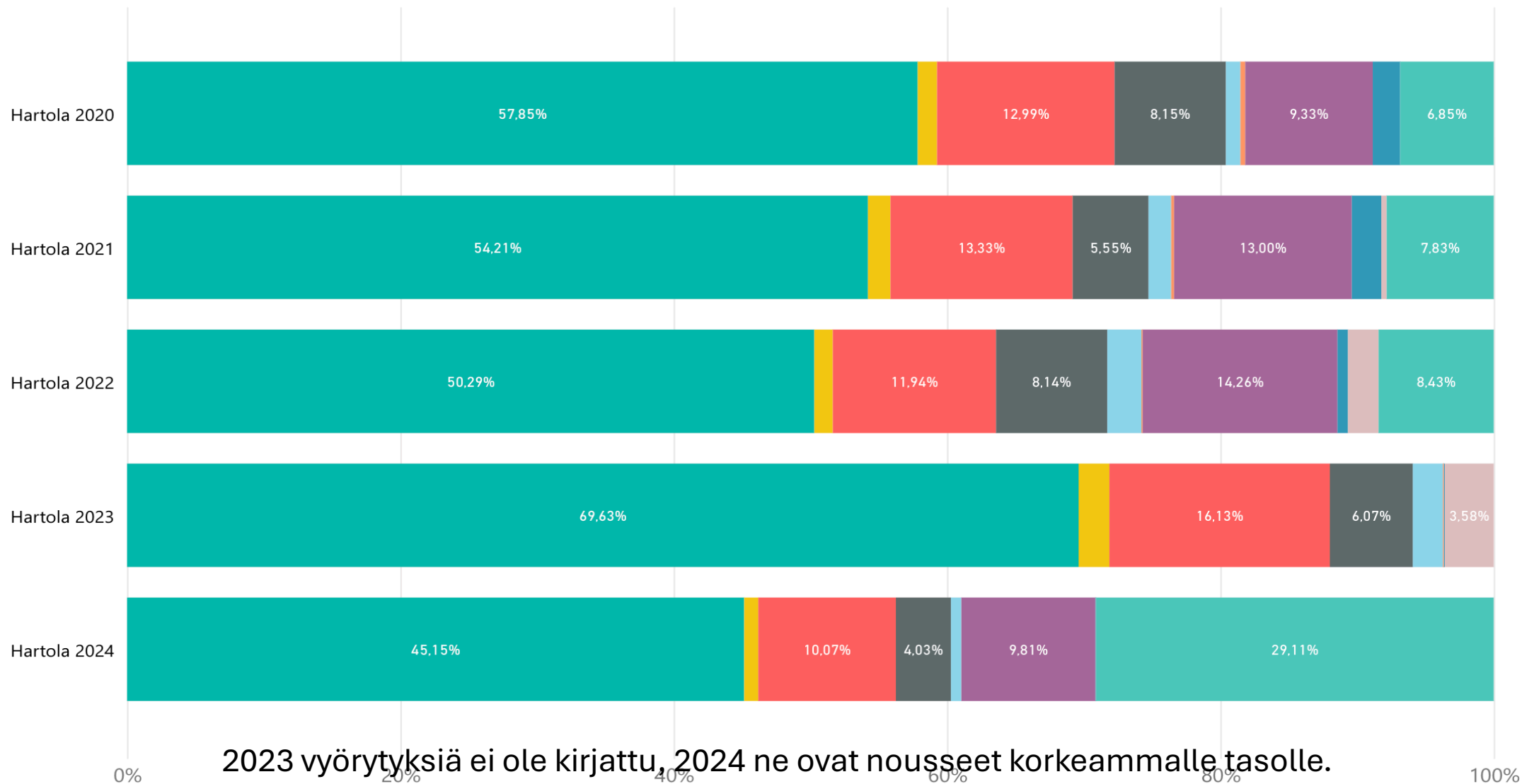

Avustuksien (kotihoidon ja yksit.hoidon tuki, palvelusetelit) osuus käyttämönoista

Oman palvelutuotannon kustannusrakenne (asiakaspalvelujen ostot poistettu, kustannukset kyseisen vuoden kuntajaan n...

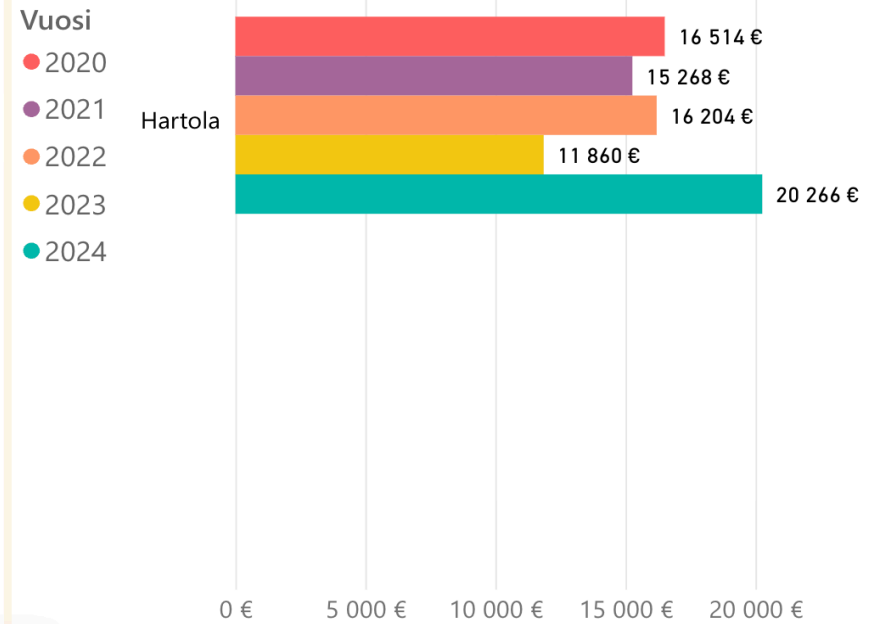
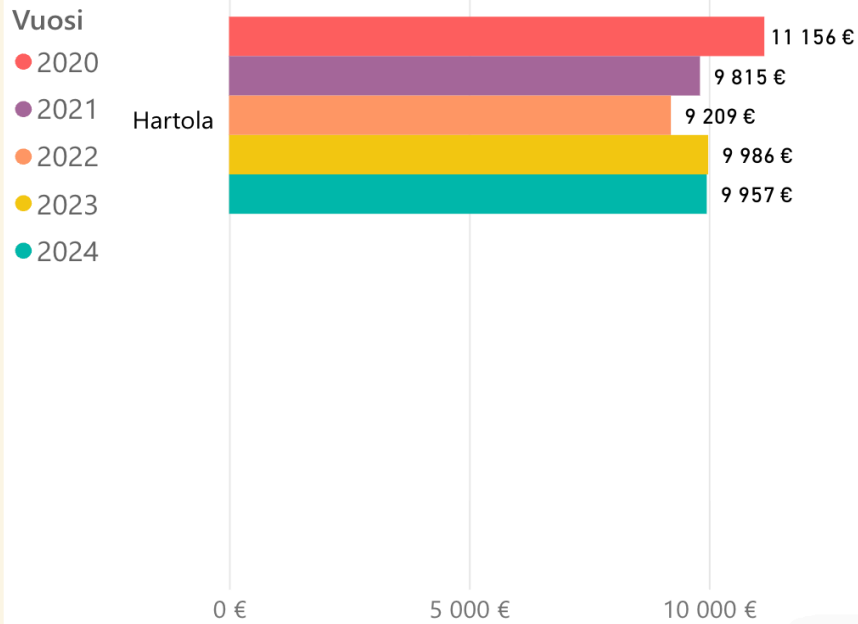
● Palkat ja palkkiot
 ● Muut henkilösiv...
 ● Eläkekulut
 ● Työvoiman vuo...
 ● Muiden palv. ostot
 ● Aineet, tarvik...
 ● Muut kulut
 ● Vuokratulut, si...
 ● Vuokratulut, ...
 ● Poistot ja ar...
 ● Vyörytyskulut

2023 vyörytyksiä ei ole kirjattu, 2024 ne ovat nousseet korkeammalle tasolle.

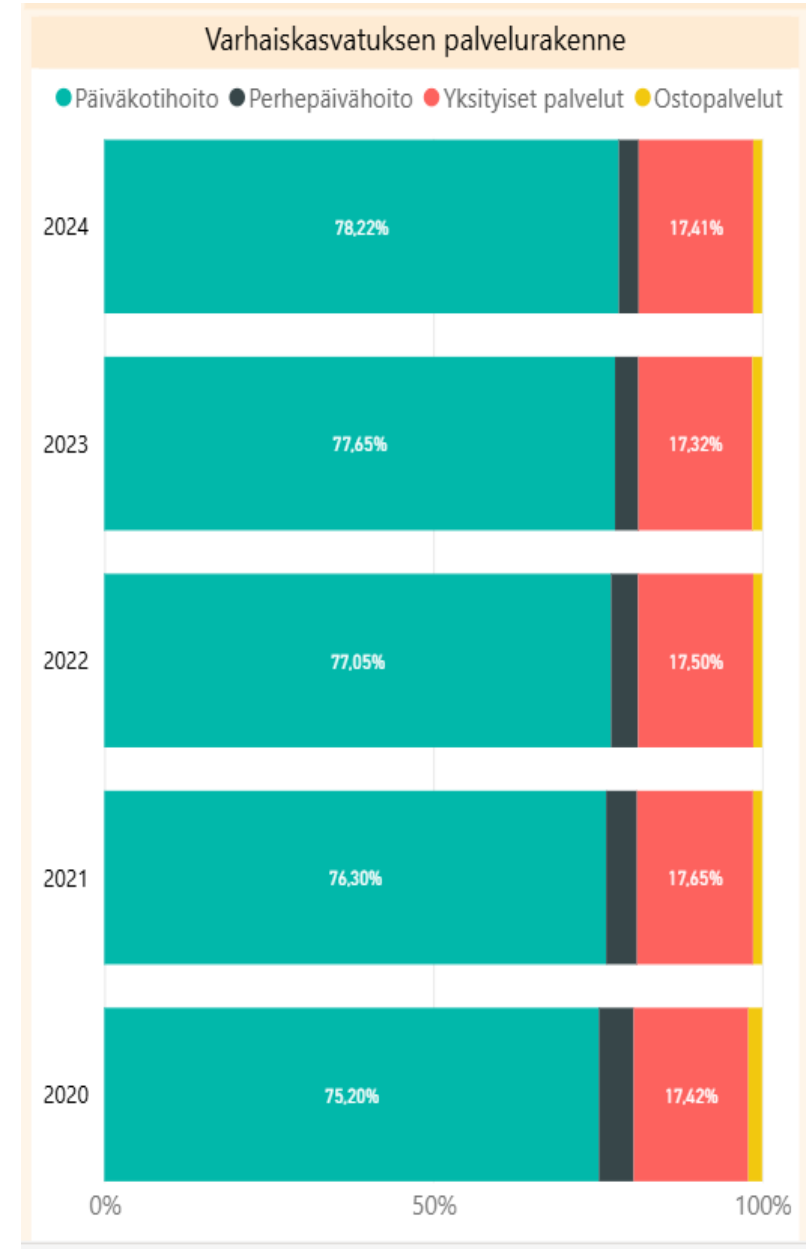
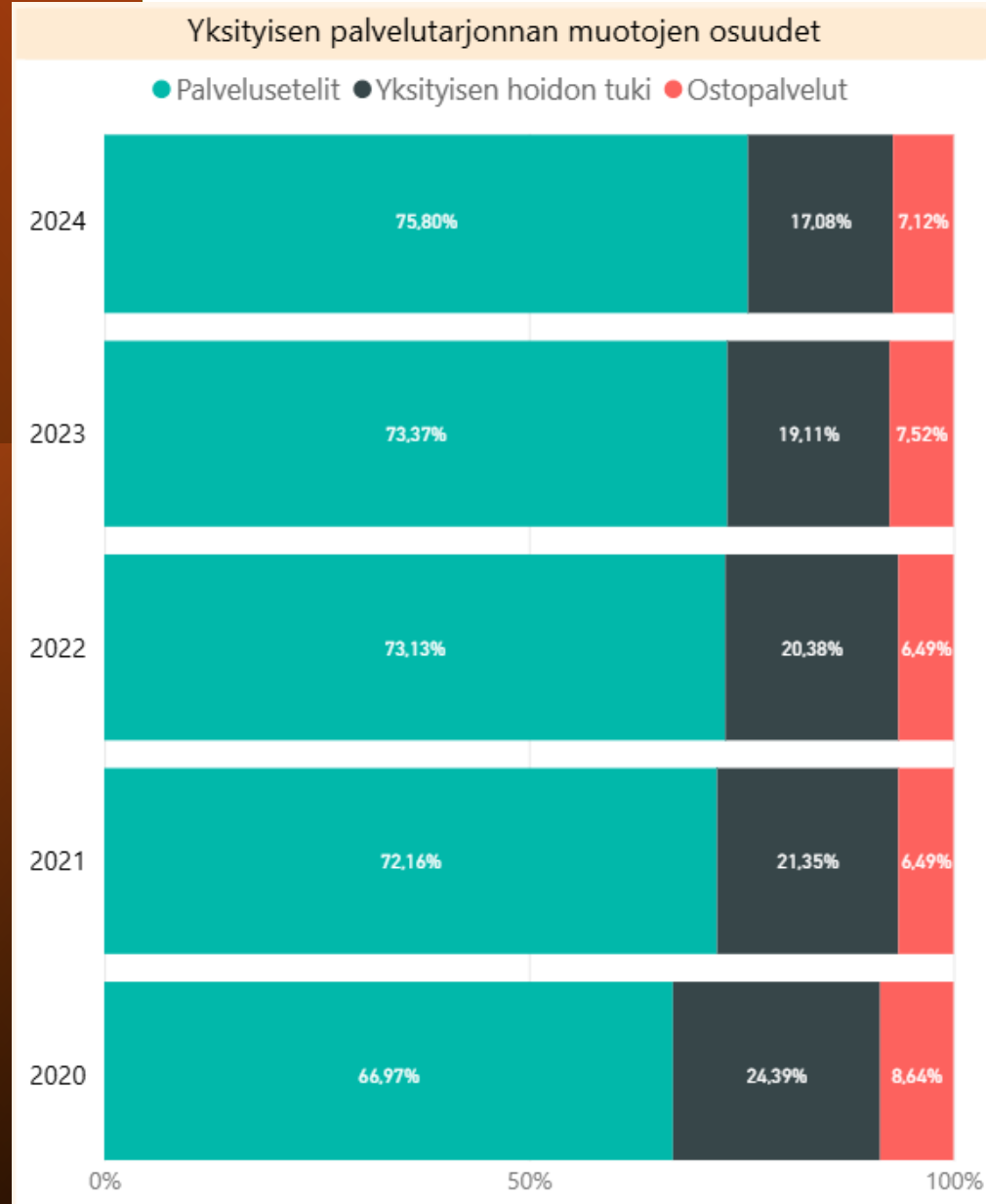
Kunnan oman varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilö-
laskennallinen lapsi

Kunnan oman varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen käyttömenot yhteensä /
laskennallinen lapsi (sis. poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyskulut)

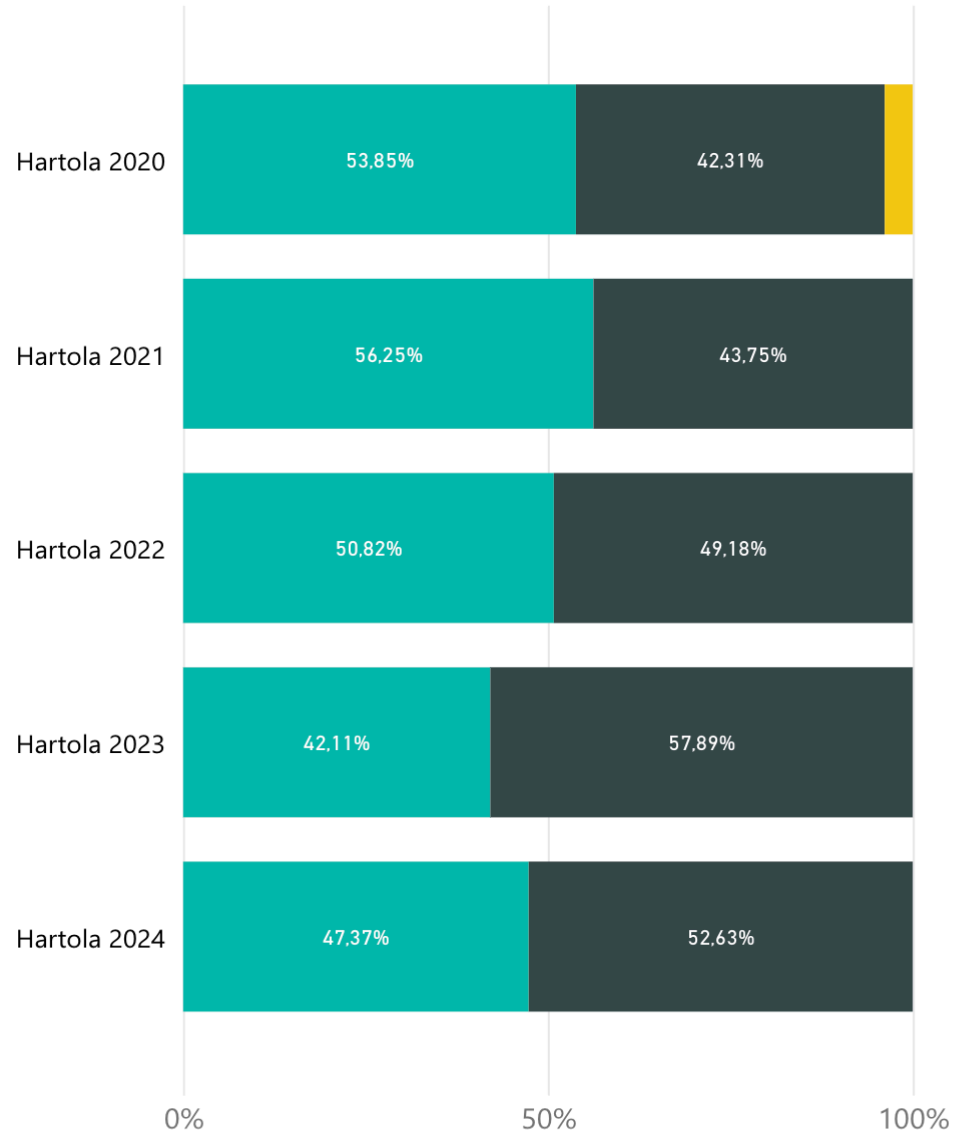
Kansallinen tilanne: Palvelurakenne

‘Yksityinen palvelu

Varhaiskasvatuksen palvelurakenne

● Päiväkotihoido ● Perhepäivähoito ● Yksityiset palvelut ● Ostopalvelut

Varhaiskasvatuksen lapsimäärät palvelu

Kunta	Vuosi	Päiväkoti hoito	Perhepäivä hoito	Yksityiset palvelut
▲				
Hartola	2020	28	22	
Hartola	2021	27	21	
Hartola	2022	31	30	
Hartola	2023	24	33	
Hartola	2024	27	30	

Hartolan palvelurakenne 2020 - 2024

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste ikäluokassa 10kk-6-vuotiaat

Hartola 2021

62,64 %

Hartola 2022

75,46 %

Hartola 2023

78,10 %

Hartola 2024

70,79 %

0 %

20 %

40 %

60 %

80 %

100 %

Henkilöstöresurssi vuosina 2025 -2030

Vakapäällikkö ja veo ei laskuissa mukana, paitsi henkilöstömenossa

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Varhaiskasvatuksen opettajat	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lastenhoitajat		5	4	3	3	3	2	2	2	2	2
Perhepäivähoitajat	5	4	4	4	4	4	4	3	3	2	2
Muu henkilöstö, päällikkö + veo	2										
Eläkoituvat opettajat		1	1								
Eläkoituvat lastenhoitajat		1	1	1			1				
Eläkoituvat perhepäivähoitajat (myös ryhmis)		1						1		1	
Eläkoituvat yht.		3	2	1	0	0	1	1	0	1	0

Varhaiskasvatusikäiset lapset vuosina 2025-2030

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Varhaiskasvatusikäiset lapset	84	80	75	75	76	65	66	68	68	68	68
joista alle 3-v.	34	21	22	24	24	24	24	24	24	24	24
joista 3-5 v.	37	43	42	41	30	31	33	33	33	33	33
joista esiopetus	13	16	11	10	22	10	9	11	11	11	11
Palvelun piirissä	61	62	56	56	59	48	48	50	50	50	50
joista alle 3-v.	19	12	12	14	14	14	14	14	14	14	14
joista 3-5 v.	29	34	33	32	24	24	26	26	26	26	26
joista esiopetus	13	16	11	10	22	10	9	11	11	11	11
Osallistumisaste	73,1 %	78,7 %	78,6 %	79,6 %	83,5 %	82,2 %	83,9 %	86,0 %	87,7 %	89,4 %	91,0 %
joista alle 3-v.	56,7 %	58,7 %	60,7 %	62,7 %	64,7 %	66,7 %	68,7 %	70,7 %	72,7 %	74,7 %	76,7 %
joista 3-5 v.	78,4 %	80,4 %	82,4 %	84,4 %	86,4 %	88,4 %	90,4 %	92,4 %	94,4 %	96,4 %	98,4 %
joista esiopetus	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Palvelun piirissä, ennuste	61	63	59	60	63	53	55	58	59	61	62
joista alle 3-v.	19	12	13	15	15	16	16	17	17	18	18
joista 3-5 v.	29	35	35	35	26	27	30	30	31	32	32
joista esiopetus	13	16	11	10	22	10	9	11	11	11	11
Laskennalliset lapset	75	72	69	71	75	65	67	71	72	74	75

Laskennalliset lapset : Ryhmäperhepäivähoito / Päiväkoti vuosina 2025 -2035

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Laskennalliset lapset	75,3	72,0	68,8	70,8	74,9	65,2	67,5	71,0	72,5	74,0	75,5
Henkilöstötarve	13	13	13	13	14	12	13	13	14	14	14
Paikat päiväkodit	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42
Paikat ryhmäperhepäivähoito	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33
Esiopetus koululla											
Yli/alipaikat	-0,3	3,0	6,2	4,2	0,1	9,8	7,5	4,0	2,5	1,0	-0,5

Henkilöstön tarve vuosina 2025 -2035, ennuste, opettajat 33 %

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Laskennalliset lapset	75,3	72,0	68,8	70,8	74,9	65,2	67,5	71,0	72,5	74,0	75,5
Henkilöstötarve	13	13,1	12,5	12,9	13,6	11,9	12,3	12,9	13,2	13,4	13,7
Opettajat	2	4,3	4,1	4,2	4,5	3,9	4,0	4,3	4,3	4,4	4,5
Hoitajat	11	8,8	8,4	8,6	9,1	7,9	8,2	8,6	8,8	9,0	9,2
Opettajat, vaje	0,0	-3,3	-4,1	-4,2	-4,5	-3,9	-4,0	-4,3	-4,3	-4,4	-4,5
Hoitajat, vaje	0,0	0,2	-0,4	-1,6	-2,1	-0,9	-2,2	-3,6	-3,8	-5,0	-5,2
Resurssitarve	0,0	-3,1	-4,5	-5,9	-6,6	-4,9	-6,3	-7,9	-8,2	-9,4	-9,7

Kustannukset, nykytila ja 4 vaihtoehtoa

	Nykytila		Vaihtoehto 1: 2 PK		Vaihtoehto 2: 2 PK		Vaihtoehto 3: PK+ryhmäPPHK		Vaihtoehto 4: PK+ryhmäPPHK	
Päiväkoteja	1		2		2		1		1	
RyhmäPPHKoteja	1		0		0		1		1	
Opettajat	2	100 000 €	4	200 000 €	2	100 000 €	2	100 000 €	2	100 000 €
Vaka-johtaja, opettaja	0	- €	0	- €	0,5	31 000 €	0	- €	0,5	31 000 €
Erytisopettaja, ryhmässä	0	- €	0	- €	1	52 000 €	1	52 000 €	0	- €
Hoitajat, päiväkotia	5	210 000 €	9	378 000 €	9,5	399 000 €	4	168 000 €	4,5	189 000 €
Ppohitajat, ryhmäPPHKoti	6	228 000 €	0	- €	0	- €	6	228 000 €	6	228 000 €
Vaka-johtaja, hallinto	1	62 000 €	1	62 000 €	0,5	31 000 €	1	62 000 €	0,5	31 000 €
Erytisopettaja, ei ryhmässä	1	52 000 €	1	52 000 €	0	- €	0	- €	0,2	10 400 €
Yhteensä HTV ja menot	15	652 000 €	15	692 000 €	13,5	613 000 €	14	610 000 €	13,7	589 400 €
Sijaiskulut 4 %		26 080 €		34 600 €		30 650 €		30 500 €		29 470 €
Henkilöstömenot yht.		678 080 €		726 600 €		643 650 €		640 500 €		618 870 €
Erotus nykytilaan				48 520 €		- 34 430 €		- 37 580 €		- 59 210 €

Yhteenveto: osallistumisaste ja henkilöstö

- Osallistumisaste tulee kasvamaan todennäköisten kotihoidon tuen leikkausten vuoksi, osallistumisasteen nousu kohdistuu erityisesti alle 3 –vuotiaiden lasten määrään.
- Osallistumisasteen ennuste: 2025 –2035 73,1% -> 91%
- Varhaiskasvatuksen kapasiteetti tulee riittämään nykyisellään
- Kriittiset vuodet 2027-2028 , jolloin resurssin tarve suurin
- Vuonna 2029 suuri ikäluokka jää pois varhaiskasvatuksen piiristä , jolloin henkilöstön tarve vähenee ja varhaiskasvatuksen kapasiteettitarve pienenee

Suosituksset:

- Ideaalitulanteessa ryhmäperhepäiväkoti muutettaisiin päiväkodiksi. Kustannusvaikutus noin 30 000€ / vuosi. Tosiasiallisesti muuttaminen on pitkäkestoinen ja vaativa prosessi, joka edellyttää selkeää rekrytointisuunnitelmaa.
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja-palvelut hankittaisiin ostopalveluna, tai vaihtoehtoisesti varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelisi ryhmässä ja korvaisi varhaiskasvatuksen opettajan.
- Osana vetovoiman parantamista, palkkauksen tasoa ja rakennetta kannattaisi tarkastella mm. palkitsemista hyödyntäen.
- Toiminnan laajuus mahdollistaa myös varhaiskasvatuksen johtamisen resurssoinnin tarkastelun. Varhaiskasvatuksen johtaminen, yksiköiden johtaminen ja opettajuus voidaan tietyin edellytyksin nähdä kokonaisuutena.

Riskit

- Syntyvyys laskee, jolloin varhaiskasvatuksen kapasiteetin tarve pienenee, jolla on vaikutus henkilöstöresurssin tarpeeseen
- Syntyvyys odotettua suurempi, jolloin myös varhaiskasvatuksen kapasiteetin tarve nousee. Tällöin koulun tiloja voi hyödyntää esiopetusikäisten lasten opetuksessa.
- Osallistumisaste ei nouse ennustetusti, jolla on vaikutus sekä varhaiskasvatuksen kapasiteettiin että henkilöstöresurssin tarpeeseen
- Muodollisesti pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi ei toteudu toivotusti

Koko laskenta- ja ennustetaulukko

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Varhaiskasvatuksen opettajat	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lastenhoitajat	6	5	4	3	3	3	2	2	2	2	2
Perhepäivähoitajat	5	4	4	4	4	4	4	3	3	2	2
Muu henkilöstö, päällikkö +	2										
Eläkoituvat opettajat		1	1								
Eläkoituvat lastenhoitajat		1	1	1			1				
Eläkoituvat perhepäivähoitajat (myös ryh)		1						1		1	
Eläkoituvat yht.		3	2	1	0	0	1	1	0	1	0
Varhaiskasvatusikäiset lapset	84	80	75	75	76	65	66	68	68	68	68
joista alle 3-v.	34	21	22	24	24	24	24	24	24	24	24
joista 3-5 v.	37	43	42	41	30	31	33	33	33	33	33
joista esiopetus	13	16	11	10	22	10	9	11	11	11	11
Palvelun piirissä	61	62	56	56	59	48	48	50	50	50	50
joista alle 3-v.	19	12	12	14	14	14	14	14	14	14	14
joista 3-5 v.	29	34	33	32	24	24	26	26	26	26	26
joista esiopetus	13	16	11	10	22	10	9	11	11	11	11
Osallistumisaste	73,1 %	78,7 %	78,6 %	79,6 %	83,5 %	82,2 %	83,9 %	86,0 %	87,7 %	89,4 %	91,0 %
joista alle 3-v.	56,7 %	58,7 %	60,7 %	62,7 %	64,7 %	66,7 %	68,7 %	70,7 %	72,7 %	74,7 %	76,7 %
joista 3-5 v.	78,4 %	80,4 %	82,4 %	84,4 %	86,4 %	88,4 %	90,4 %	92,4 %	94,4 %	96,4 %	98,4 %
joista esiopetus	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Palvelun piirissä, ennuste	61	63	59	60	63	53	55	58	59	61	62
joista alle 3-v.	19	12	13	15	15	16	16	17	17	18	18
joista 3-5 v.	29	35	35	35	26	27	30	30	31	32	32
joista esiopetus	13	16	11	10	22	10	9	11	11	11	11
Laskennalliset lapset	75,3	72,0	68,8	70,8	74,9	65,2	67,5	71,0	72,5	74,0	75,5
Henkilöstötarve	13	13,1	12,5	12,9	13,6	11,9	12,3	12,9	13,2	13,4	13,7

Kiitokset!

 Vertikal